

Sygn. akt III CZ 4/16

POSTANOWIENIE

Dnia 25 lutego 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Krzysztof Pietrzykowski (przewodniczący)

SSN Monika Koba

SSA Janusz Kaspryszyn (sprawozdawca)

w sprawie z powództwa S. B.

przeciwko Towarzystwu Ubezpieczeń i Reasekuracji W. S.A.

o zapłatę,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 25 lutego 2016 r.,

zażalenia powoda

na postanowienie Sądu Apelacyjnego w [...]

z dnia 24 września 2015 r.,

oddala zażalenie.

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny postanowieniem z dnia 24 września 2015 r. odrzucił skargę kasacyjną powoda w części dotyczącej orzeczenia o odrzuceniu apelacji powoda w zakresie skapitalizowanych odsetek, zawartego w punkcie I wyroku tego Sądu z dnia 17 marca 2015 r.

Sąd Apelacyjny uznał, że środek odwoławczy wniesiony przez powoda, w części odnoszącej się do postanowienia o odrzuceniu apelacji, stanowi skargę kasacyjną, a orzeczenie o odrzuceniu apelacji, pomimo że zostało zamieszczone w wyroku, stanowi postanowienie zaskarżalne zażaleniem a nie skargą kasacyjną. W związku z tym uznał, że skarga kasacyjna była w tym zakresie niedopuszczalna.

W zażaleniu na postanowienie o odrzuceniu skargi kasacyjnej powód, zaskarżając je w całości, wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Zażalenie jest niezasadne.

W pierwszej kolejności należy podkreślić, że formą orzeczenia, dla którego kodeks postępowania cywilnego nie przewiduje formy wyroku lub nakazu zapłaty, jest postanowienie (art. 354 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 zd. pierwsze k.p.c.). Okoliczność, że orzeczenie takie zostało zamieszczone w wyroku nie odbiera mu charakteru postanowienia. Od postanowienia sądu drugiej instancji niebędącego postanowieniem w przedmiocie odrzucenia pozwu albo umorzenia postępowania kończących postępowanie w sprawie skarga kasacyjna nie przysługuje, niezależnie od tego, czy wydane ono zostało w formie odrębnego postanowienia, czy też postanowienie w tym przedmiocie zamieszczone zostało w wyroku (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 13 października 2005 r., IV CZ 89/05).

Powód w zażaleniu podniósł, że zawarł w jednym piśmie dwa środki zaskarżenia, tj. zażalenie i skargę kasacyjną, o czym miała świadczyć konstrukcja pisma procesowego. Należy jednakże zauważyć, że pełnomocnik powoda potwierdził odbiór orzeczenia w dniu 1 czerwca 2015 r., stanowiącego w zakresie odrzucenia apelacji postanowienie. W określonym ustawowo terminie (art. 394¹ § 2

k.p.c. i art. 394 § 2 k.p.c. w zw. z art. art. 394¹ § 3 k.p.c.), który upłynął w dniu 8 czerwca 2015 r., nie złożył zażalenia odnośnie do postanowienia zawartego w punkcie I wyroku. Dopiero w dniu 1 sierpnia 2015 r., złożył skargę kasacyjną, w której wyodrębnił część odnoszącą się do punktu I wyroku Sądu Apelacyjnego, nie nazywając jej jednak zażaleniem. Jak wskazuje aktualnie powód, wniósł on zażalenie w formie skargi kasacyjnej (k. 553). W samej skardze kasacyjnej powód zwracał uwagę na dopuszczalność złożenia środka odwoławczego w postaci skargi kasacyjnej zamiast zażalenia (k. 499).

W świetle powyższego zasadnie Sąd Apelacyjny uznał złożone pismo za skargę kasacyjną, w której notabene powód określił łącznie - odnośnie do zaskarżonej części orzeczenia - wartość przedmiotu zaskarżenia, nie rozdzielając go na skargę kasacyjną i wskazywane aktualnie zażalenie. Tymczasem wniesienie przez stronę - działającą przez adwokata – skargi kasacyjnej, a nie, jak należało, zażalenia, nie może być potraktowane jako mylne oznaczenie środka odwoławczego. Skarga kasacyjna i zażalenie są bowiem odrębnymi środkami odwoławczymi, opartymi na odmiennych zasadach ustrojowych i regulowanymi odmiennymi przepisami (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 18 marca 2005 r., III CZ 25/05). W rozpoznawanej sprawie należy dodatkowo podkreślić, że skarga kasacyjna została wniesiona po terminie przewidzianym ustawowo dla złożenia zażalenia. Tak więc nawet gdyby hipotetycznie założyć, że skarżący składał zażalenie odnośnie do postanowienia zawartego w punkcie I wyroku Sądu Apelacyjnego, to wniesienie go po terminie tygodniowym od dnia jego doręczenia stanowiło również samodzielną przesłankę odrzucenia tego środka zaskarżenia (art. 370 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c. przy uwzględnieniu treści art. 394¹ § 2 k.p.c. i art. 394 § 2 k.p.c. w zw. z art. art. 394¹ § 3 k.p.c.).

W rozpoznawanej sprawie zarzuty odnoszące się do postanowienia zawartego w punkcie I wyroku Sądu Apelacyjnego z dnia 17 marca 2015 r. zawarte były w skardze kasacyjnej, mimo ich redakcyjnego wyodrębnienia. Jak wskazano wyżej powód powołuje się na okoliczność wniesienia zażalenia w formie skargi kasacyjnej (k.553).Jednakże mylny wybór środka zaskarżenia dokonany przez profesjonalnego pełnomocnika nie może być potraktowany jako mylne oznaczenie pisma procesowego (środka odwoławczego) ze skutkami z art. 130 § 1 zd. drugie

k.p.c. (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 13 października 2005 r., IV CZ 89/05). Próba przyobleczenia niewniesionego w terminie środka odwoławczego (zażalenia do Sądu Najwyższego) w postać innej czynności procesowej (skargi kasacyjnej), w sytuacji gdy obie te czynności zgodnie z 87¹ k.p.c. mogą być sporządzone jedynie przez pełnomocnika będącego adwokatem lub radcą prawnym (§ 1), przez inną wskazaną w przepisie osobę wykonującą zawód prawniczy albo mającą wykształcenie prawnicze (§ 2), nie może doprowadzić do uznania, że złożony został prawidłowy środek zaskarżenia i że nastąpiło to z zachowaniem terminu do zaskarżenia zażaleniem postanowienia. Należy dodać, że konwersja czynności procesowej dokonanej przez pełnomocnika powoda, a więc potraktowanie wniesionej przez niego skargi kasacyjnej jako zażalenia, nie wchodzi w grę w wypadku dokonania czynności przez adwokata w sprawie, w której na podstawie art. 87¹ § 1 k.p.c. obowiązuje przymus adwokacko-radcowski (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 21 marca 2006 r., III CSK 48/06). Formalizm skargi kasacyjnej, która jest nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia wyklucza możliwość jej stosowania w przypadkach, w których ustawa przewiduje dla zaskarżenia orzeczenia wprost inny środek odwoławczy. W takiej sytuacji brak jest podstaw do odstępstwa od wymogu dokonania przez profesjonalnego pełnomocnika właściwego wyboru środka odwoławczego (zaskarżenia).

Powód reprezentowany przez pełnomocnika błędnie zaskarżył zawarte w wyroku Sądu Apelacyjnego z dnia 17 marca 2015 r. postanowienie o odrzuceniu apelacji - skargą kasacyjną, która przysługuje od postanowienia sądu drugiej instancji w przedmiocie odrzucenia pozwu albo umorzenia postępowania kończących postępowanie w sprawie (art. 398¹ § 1 k.p.c.). W takich okolicznościach sprawy, Sąd Apelacyjny prawidłowo, postanowieniem z dnia 24 września 2015 r. odrzucił wniesioną przez pełnomocnika powoda skargę kasacyjną, która była niedopuszczalnym i wniesionym po terminie środkiem zaskarżenia na postanowienie o odrzuceniu apelacji, które mogłoby być zaskarżone zażaleniem w terminie tygodniowym od dnia jego doręczenia (art. 394¹ § 2 k.p.c. i art. 394 § 2 k.p.c. w zw. z art. art. 394¹ § 3 k.p.c.).

Mając powyższe na uwadze należy uznać, że zaskarżone orzeczenie odpowiada prawu. Z tych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398¹⁴ w związku z art. 394¹ § 3 k.p.c. oddalił zażalenie.

kc

db